

Thorsdagen den 21 Januari 1869.

Kammaren sammanträdde kl. 10 f. m.

Justerades sex protokollsutdrag för den 20 och protokollet för den 19 dennes.

Företogs val af två ledamöter för att hafva inseende öfver Riksdagens Kansli; och befunnos, vid valförrättningens slut, dertill hafva blifvit utsedde:

Herr Fröman med 32 röster,

„ Thyselius „ 31 „

Föredrogs Kongl. Maj:ts den 19 dennes bordlagda nådiga Proposition angående Statsverkets tillstånd och behof.

Grefve Hamilton, Henning: Då jag vid de tvänne sednaste riksdagarne ansett det vara min pligt att framställa en och annan anmärkning vid de afgifna nådiga Propositionerna angående Statsverkets tillstånd och behof, och samma förhållande nu eger rum, må det vara mig tillåtet att för min egen tillfredsställelse börja mitt anförande med att säga, att, så vidt jag förstår, har, under de 30 år jag deltagit i Representationens förhandlingar, ingen Kongl. Proposition i samma ämne så klart och enkelt framställt Stats- och Riksgäldsverkens ställning. Jag antager visserligen, att man förut inom Finans-departementet haft samma afsigt, men siffror kunna behandlas på mångahanda sätt, och för mig har sättet för deras uppställning stundom mera invecklat saken, än gjort den klar. I den nu föreliggande Kongl. Propositionen är uppställningen deremot sådan, att om man också kan skilja sig från dess åsigt i afseende på vissa inkomstitlars beräkning, man likväl har för sig alla de uppgifter, som äro nödiga för att bedöma ställningen.

Jag skall begagna mig af denna reda i uppställningen, för att börja mitt yttrande vid slutet af den Kongl. Propositionen, der Kammarrens ledamöter, sid. 45, finna en summarisk redogörelse för 1870

års budget. Denna visar, att inkomsterna jemnt betäcka utgifterna, och att således, om de förra äro riktigt beräknade, de sednare kunna bestridas utan någon ökad bevillning. För att emellertid fullständigt kunna bedöma Statsverkets ställning, måste man från beräkningen utesluta, dels sådan betalning af skuld, som verkställles, icke med årets inkomst, utan med förut samladt kapital, dels ock sådana utgifter för produktiva ändamål, som äro afsedda att bestridas med upplånade medel. Verkställer jag denna uteslutning blifva

Utgifterna:

Statsverkets	41,339,600: —
Riksgälds-kontorets	7,488,921: 37.
Summa	48,828,521: 37.

Inkomsterna:

Statsverkets	42,966,300.
Riksgälds-kontorets	1,413,142.
Summa	44,379,442: —

Den brist, som här uppstår . . . . . 4,449,079: 37.
 är föreslagen att betäckas med
 ett års Bankovinst . . . . . 1,800,000.
 ett års allmän Bevillning . . . . . 2,600,000. 4,400,000: —
 då den verkliga bristen blir 49,079: 37,

en summa så obetydlig, att man icke derpå behöfver fästa afseende, då sjelfva beräkningarne af Statens inkomster icke kunna ske med den noggrannhet, att ej en vida större skilnad kan uppstå. Så vida inkomstberäkningarne i den Kongl. Propositionen i allmänhet äro riktiga, kunna vi således säga, att den föreslagna budgeten visar ett resultat fördelaktigare, än de flesta Europeiska staters kunna framställa. Att hafva denna öfvertygelse är en stor lycka. Det är en lycka icke blott för oss, som skola reglera staten, utan ock en lycka derföre, att, om något skall kunna höja det mod, som blifvit nedstämdt till följd af enskildt ekonomiskt betryck inom landet, och åter framkalla hågen för industriela företag, så är det öfvertygelsen att Statens ställning är god och ej fordrar några utomordentliga uppoffringar.

Men om den Kongl. Propositionen å ena sidan visar ett godt resultat, framstår dock å den andra deraf tydligt, att Staten icke vidare kan skuldsätta sig utan att råka i trångmål, så vida icke upplåningen sker för ett så produktivt ändamål, att det genast betalar ränta på kostnaden, hvilket ingalunda är förhållandet med våra jernvägar. I Propositionen är nemligen ingen ränta beräknad på de medel, som föreslås att upplånas år 1870. Någon olägenhet bör deraf icke för tillfället uppstå, ty dels behöfvas icke penningarne på en gång, så att ränta å större delen deraf icke kommer att under året utgå, dels torde Riksgälds-kontoret få någon inkomst, som ej är i Propositionen upptagen, t. ex. genom återbetalning af medel, som under sistförflutna år utgått såsom lån till understöd vid missväxt. Min anmärkning gäller således icke den Kongl. Propositionen, utan afser blott att visa, att räntan på äfven ett så obetydligt statslån, som det föreslagna, är tillräcklig att upphäfva den glädjande jemmivigten mellan Statens inkomster och utgifter. Vi äro således med visshet komne till den gräns,

då upplåning ej vidare kan ske, utan man är betänkt på att äfven öka Statens inkomster för räntans bestridande.

Huruvida vi till och med öfverskridit denna gräns eller icke, beror derpå, att Statens inkomster inflyta till det af Kongl. Maj:t beräknade belopp, och i detta hänseende hyser jag några betänkligheter.

Den första inkomsttitel, vid riktigheten af hvars beräkning tvekan hos mig uppstått, är inkomsten af jernvägarne. Af Kongl. Maj:t är denna upptagen till 6,500,000 R:dr, och möjligt är, att den stiger till detta belopp, men detta är bruttoinkomst, och frågan är dock slutligen huru stor nettoinkomsten kan blifva. Beräkningarne i detta hänseende slogo under sistlidne år ett fel på 800,000 R:dr, och då ett godt år icke kan bidraga till utgifternas förminskande, tror jag detta vara en punkt, som Stats-Utskottet har skäl att taga i noggrant öfvervägande, och att i afseende på densamma med försigtighet göra sin beräkning, om ej en statsbrist skall äfventyras.

Bland de extraordinarie inkomsterna äro naturligtvis bränvins- och tullmedlen de viktigaste, och de som i första rummet förtjena att tagas i öfvervägande. Hvad de förra angår, befarar jag, att Kongl. Maj:t i den nådiga Propositionen beräknat dem riktigt. Menniskorna äro tyvärr så beskaffade, att om de få något att bränna af, så bränna de, och hafva de penningar att betala bränvinet, så förtära de det också. Den nuvarande bristen i landet har icke varit tillräcklig att i detta hänseende åstadkomma önskvärd sparsamhet, och då bränvinsbränningen under goda år uppgått till mer än 16 millioner kannor, torde beräkningen efter en tillverkning af 14 millioner icke vara öfverdrifven.

Snarare synas mig tullmedlen i den nådiga Propositionen vara för högt upptagna. Kongl. Maj:ts beräkning stödjer sig nemligen derpå, att nämde inkomst under förlidne års 11 första månader utgjort 13,358,000 R:dr och antages att December månad skulle lemna omkring 1,200,000, så att hela beloppet för år 1868 skulle blifva omkring 14,500,000 R:dr. Man får likväl härvid ej glömma, att bränvinsbränningen under året var så ringa, att det införda bränvinet dragit en tull af omkring 1 million R:dr, och då tullinkomsterna i öfrigt icke sedan år 1865 öfverstigit 13½ millioner, tror jag försigtigheten bjuda att icke i beräkningen öfverskrida detta belopp.

I sådant fall blir det emellertid önskvärdt att utgifterna må kunna med motsvarande summa nedsättas. Om dem är det i allmänhet ej skäl att mycket orda förr, än Stats-Utskottet öfver den Kongl. Propositionen afgifvit sitt utlåtande, och det är ej heller min afsigt att yttra mig öfver hvarje punkt, mot hvilken en anmärkning möjligen kan göras. Blott i några få ämnen anhåller jag att få redan på förhand uttala min mening.

Under Fjerde Hufvudtiteln äro bland artilleri-behof äskade för anskaffande af gevär 524,000 R:dr och för tillverkning af patroner 120,000 R:dr. Mot anslaget till gevär har jag, så vidt tillgångarne medgifva dess beviljande, intet att anmärka, ty huru vårt försvar än må ordnas, kan det icke blifva fullständigt utan att arméen eger goda vapen. Hvad åter angår anslaget till patroner, synes det mig nog högt. Det årliga behofvet af patroner är omkring 1,300,000, hvilka

efter ett pris af 40 R:dr per tusende kosta 52,000 R:dr. Återstoden af anslaget eller 68,000 R:dr skulle således användas att öka förrådet, och att något förråd deraf skall finnas, är uppenbart, men då tillverkningen med redan befintliga maskiner kan uppdrivas till omkring 8 à 900,000 stycken i månaden, synes förrådet icke på förhand behövas synnerligen stort. Härmed har jag icke velat bestämt motsätta mig det äskade anslaget, men väl den af Kongl. Maj:t fordrade rättigheten att för tillverkningen af patroner använda äfven en del af gevärsanslaget, hvaremot jag, om anslaget för patroner beviljas, icke motsätter mig att någon del af detsamma må, efter Kongl. Maj:ts pröfning, användas för en ökad gevärstillverkning.

Af större vikt äro anslagen för Fortifikations-behofven, åtminstone i de fall, då det, som nu beviljas, i framtiden medförer ännu ej beräknade kostnader. För *Carlsborg* äro äskade 100,000 R:dr, hvilka jag önskar må kunna bifallas, då denna fästning snart är så färdig, att den kan uppfylla sitt viktiga ändamål såsom en mot öfverrumpning skyddad hufvudförrådsort. Hvad beträffar befästningen vid *Fredriksborgs-sundet*, skulle jag, om jag trodde ett krig stå för dörren, motsätta mig anslaget till detsamma, ty då nämnde sund nu är stängdt genom en stenförsänkning, men Waxholms-sunden äro öppna, synes det mig hafva varit skäl att sörja för de sednares försvar, innan man fortsatte det förras. Då jag likväl hoppas, att ett krig ej skall utbryta, innan befästningarne i Stockholms skärgård humnit sin fullbordan, och det vore orätt af mig att neka ett anslag derföre, att jag anser arbetena hafva bort företagas i annan ordning, vill jag ej neka det nu ifrågasatta.

Hvad deremot beträffar de äskade anslagen för befästningarne å *Vestra Hästholmen* vid *Carlskrona*, för hvilka äro begärda 54,000 R:dr att utgå under innevarande och 24,000 R:dr under nästkommande år, måste jag tills vidare afstyrka alla anslag för detta ändamål, och skall redogöra för mina skäl härtill.

Det har länge varit en omtvistad fråga, huruvida *Carlskrona* skulle kunna befästas så, att det kunde försvaras mot nutidens kraftigare sjövapen. Frågan är nu så afgjord, att ett försvar är möjligt, och detta är äfven min enskilda, visserligen icke på någon stor sakkunskap grundade öfvertygelse. Frågan åter huruvida *Carlskrona* bör befästas, beror icke blott af denna befästnings stora vikt, hvilken jag erkänner, utan ock af kostnaden, ty skulle denna öfverstiga hvad man anser möjligt för landet att inom en beräknelig tid anslå, då är det oklokt att börja ett arbete, som man ej kan hoppas fullborda förr, än en kommande tids uppfinningar redan skall hafva gjort det mindre ändamålsenligt. Den komité, som af Kongl. Maj:t tillsattes för att afgifva yttrande öfver rikets fästningar, sysselsatte sig allvarligt med frågan om *Carlskronas* befästande, och kom slutligen till det resultat, att kostnaden derför skulle belöpa sig, bestyckningen inberäknad, till omkring 5 millioner R:dr. Jag deltog i komitéens förslag till dess jag dels icke vågade anse detsamma tillräckligt betryggande, dels också fann att kostnaden skulle öfverstiga hvad man inom en ej allt för aflägsen tid kunde för ändamålet paräkna. Sedan jag derföre sökt att uttänka något mindre kostsamt sätt att åstadkomma nödig trygghet,

framkastade jag en tanke, som af dåvarande Chefen för Fortifikationen godkändes och utarbetades, och hvarigenom man kunde erhålla ett efter min förmening fastare försvar för en kostnad af föga öfver 4 millioner. Nu är jag visserligen långt ifrån att anse detta förslag utan brister, men att så äfven måtte hafva varit förhållandet med majoritetens bland komiterade förslag, torde bevisas deraf, att den nuvarande vapen-komitén, som i hufvudsaken antagit detsamma, likväl ansett det vara så i behof af förstärkning, att kostnaden enligt dess förslag, enligt hvad jag från tillförlitligt håll hört uppgifvas, skulle uppgå till 7 millioner. Om det ändock är tillfredsställande, kunna vi ej veta, då förslaget ännu icke är af Kongl. Maj:t pröfvadt och godkändt. Att under sådana förhållanden nedlägga medel på försvaret af ett smalt sund, under det man icke vet, huruvida man någonsin skall få tillgång att stänga det stora inloppet af 4,000 fots bredd, synes mig ej försvarligt. Måhända skall man säga, att det vore skada att icke fullborda det arbete, som vid Vestra Håstholmen redan blifvit utfördt, och hvilket således kunde förfalla. Så vidt af Statsrådsprotokollet upplyses, äro dock åtminstone flertalet af der återstående arbeten icke af den beskaffenhet, att de för det redan verkställdas bestånd äro nödiga. Skulle något, såsom t. ex. utvändig rappning, vara behöfligt, må då anslag dertill beviljas, men intet vidare förr, än en plan till samtliga befästningarne vid Carlskrona blifvit af Kongl. Maj:t fastställd.

Bland anslagen på Sjette Hufvudtiteln finnes ett till myrutdikningar och vattenaftappningar i de norra länen och vissa delar af Wermland. Detta har förut utgått med 120,000 R:dr och är nu af Regeringen föreslaget att nedsättas till 60,000 R:dr. Deremot har jag intet att anmärka, men ju mindre anslaget är, desto angelägnare är att det väl användes, och det är i afseende härå jag ber att få yttra några ord. De 120,000 R:dr, som för innevarande år äro för ändamålet anslagna, hafva naturligtvis blifvit fördelade på ett stort antal arbetsföretag. Bland dessa är ett, till hvilket Statsverkets bidrag utgör 45 R:dr, ett annat der det skall utgå med 85 R:dr, vid ett tredje utgör det 90 R:dr. För 8 arbeten utgör Statens bidrag mellan 100 och 200 R:dr och för 15 är det mellan 200 och 400 R:dr. Nu synes det mig likväl uppenbart, att det icke kan vara ett statsändamål, att understödja en myrutdikning med 45 R:dr eller i allmänhet med mycket små belopp. Dessutom blir den kontroll, Staten bör utöfva öfver de med dess biträde utförda arbetens underhållande, alldeles omöjlig. Väl må det vara sannt, att Statens biträde lika väl bör komma den mindre, som den större jordbrukaren till godo, men jag tror icke att någondera gagnas med ett anslag af 45 R:dr, då man beräknar, att han skall bekosta undersökning, kostnadsförslag, kartläggning och arbetets besigtning af Statens tjenstemän, och dessutom icke erhåller hela anslaget på en gång, utan vanligen $\frac{1}{3}$:del vid kontraktets underskrifvande, $\frac{1}{3}$:del efter en viss tid, och $\frac{1}{3}$:del sedan arbetet är färdigt. Jag har ansett mig böra härå fästa Utskottets uppmärksamhet, på det att åtgärd måtte vidtagas, som för framtiden hindrar anslagets mindre ändamålsenliga användande.

I fråga om anslaget för jernvägsbyggnader, synes mig den Kongl. Propositionen icke fullt tydlig, så vidt det rörer anslaget till stationshus för sammanbindningsbanan. Ordalagen äro: "att utaf medel, som genom en i ofvannämnde Statsråds-protokoll beskrifven, förändrad riktning af nordvestra stambanan ansetts kunna besparas å den för sagda stambana beräknade anläggningskostnad, måtte för uppförande af stationshus jemte banhall för sammanbindningsbanan genom Stockholm enligt nytt förslag, som uti Statsråds-protokollet är omförmäldt, beviljas 300,000 R:dr". Om meningen är, att af medel, som blifvit besparade på den ena banan, en viss del må användas på en annan, och således ej ett nytt anslag här är i fråga, borde beloppet hafva förts inom linien. I annat fall hör nordvestra banan icke till ämnet, utan hade det varit helt enkelt att begära ett nytt anslag för sammanbindningsbanan, så att det för Riksdagen blef klart hvad som till hvarje särskild bandel blifvit anslaget.

I afseende på beloppet af de medel, som vid innevarande riksdag kunna anslås till jernvägarne, afvaktar jag yttrande af Stats-Utskottet, som jag hoppas måtte tillse, att ej Statens skuld måtte ökas under nästa år, då Kongl. Maj:ts nädiga Proposition på det klaraste sätt ådagalägger, att medel till en ökad räntebetalning saknas.

Herr Leijonanker: Då jag anhållit om ordet för att komma i tillfälle att med några ord besvara en af Grefve Henning Hamilton framställd anmärkning i fråga om anslaget till utdikningar och vattenaftappningar i de Norrländska länen och en del af Wernmland, ber jag att i sådant afseende få lemna upplysning om förhandenvarande förhållanden, hvilka på denna fråga kunna ega inflytande.

Detta anslag borde äfven enligt min åsigt meddelas till företag af större omfattning än som nu är fallet, men vissa bestämmelser för användningen af anslaget lägga hinder deremot. Det är gifvet till sex hela län och en del af ett sjunde, och det är billigt att alla dessa län äfven blifva delaktiga deraf. Antages detta såsom regel, så följer deraf att anslaget bör något så när jemnt fördelas länen emellan. Detta har hittills iakttagits och dervid inträffat att alla de företag från ett och annat län, för hvilka bidrag blifvit begärda, ej erfordrat större bidragssumma än den på länet kommande andelen af utdikningsfonden och då äfven flera obetydligare företag kommit i åtnjutande af understöd. Man må dock icke antaga att dessa ansökningar om små bidrag utgöra ett bevis för att företagen, hvarföre understöd sökes, ej kunna verka till frostländighetens förminskande i en större trakt. Flera delegare i samma vattendränkta mark vilja nemligen ofta icke ikläda sig ansvarighet för andra delegare, hvarföre de, i stället att förena sig om erhållande af understöd, söka sådant, hvar och en för sin del af den vattendränkta marken. För Staten är emellertid detta enahanda, då alla delegarne äro skyldiga till underhållet.

De för erhållande af understöd föreskrifna undersökningar m. m. bekostas af jordegarne sjelfva, och drabba sålunda dessa kostnader icke i ringaste mån Kronan.

Jag har velat lemna dessa upplysningar, på det att Herr Grefve Hamiltons anmärkning härutinnan ej måtte föranleda till missförstånd.

I öfrigt delar jag Herr Grefvens åsigt, att anslaget hufvudsakligen bör användas till större företag; och så har äfven af Regeringen blifvit gjordt, då från något län, t. ex. Vesterbottens, så många arbetsplaner inkommit att val kunnat göras.

Herr Statsrådet Adlercreutz: I anledning af Grefve Hamiltons anmärkning vid de i Kongl. Maj:ts nådiga Proposition begagnade uttryck för äskande af anslag till Statens jernvägsbyggnader ber jag att få yttra några ord och dervid först till undanrödjande af allt missförstånd förklara, att i den Kongl. Propositionen afses att begära för arbetena å nordvestra stambanan 3,100,000 R:dr och *derutöfver* för uppförande af stationshus jemte banhall för sammanbindningsbanan genom Stockholm 300,000 R:dr. Att uttrycken skulle kunna på annat sätt uppfattas, hade jag ej föreställt mig, då ej säges, att sistnämnda summa ansetts kunna inbesparas å de 3,100,000 R:dr, utan å den för hela stambanan beräknade anläggningskostnad.

Anledningen åter, hvarför de anmärkta ordalagen begagnats, är den, att Kongl. Maj:t dermed velat tillförsäkra Riksdagen att för nordvestra stambanans slutliga fullbordande kommer att äskas ett belopp, som med åtminstone 300,000 R:dr understiger hvad som enligt ursprungliga beräkningen eljest skolat dertill åtgå. Uti de nyttjade ordalagen ligger ock en erinran om den hittills följda grundsatsen, att byggandet af Statens banor så till vida utgjort ett sammanhängande helt, att öfverskottet å anslaget för en bansträckning fått användas till fyllande af brist vid en annan. Under de ettåriga statsregleringsperioderna, då oftare än förr anslag måste beviljas endast för början eller fortsättning af en viss bandel, kan en sådan öfverflyttning sällan ske i annan än den här följda ordning, eller att Riksdagens samtycke dertill begäres.

Emellertid har jag ingenting att erinra dervid, att anslaget för stationshusets och banhallens byggande beviljas i förändrad form, på sätt Grefve Hamilton föreslagit.

Herr Wallenberg: Då jag erhållit Kammararens förtroende att vara ledamot i Stats-Utskottet, är det öfverflödigt att här yttra sig öfver den Kongl. Propositionen. Jag är icke heller dertill i stånd, då jag icke kunnat taga kännedom om allt, som därför erfordras; men om något, som förekommer å pag. 22 af nämnde Proposition, måste jag dock yttra mig. Chefen för sjöförsvaret föreslår nemligen der att till nybyggnad använda ett samladt belopp, som uppstått genom besparingar på fyr- och båkmedel. Detta förslag strider mot den princip, som förut varit gällande vid riksdagarne och äfven blifvit af Kongl. Maj:t godkänd, nemligen att man icke borde upptaga större afgifter för fyrar och båkar än som för samma ändamål erfordrades. Det förefaller mig billigt, att man åtminstone bör befria den inrikes sjöfarten från denna utgift, om den ej visar sig behöflig för fyrars och båkars anläggning.

Herr Almquist, Erik Victor: Det är med anledning af de yttranden, som nu här förekommit öfver Kongl. Maj:ts Proposition

rörande medels anvisande till myrtdikningar och vattenaftappningar i de norra länen, som jag begärt ordet.

I hvad Grefve Hamilton yttrat om dessa arbetens beskaffenhet och de därför anvisade medlens fördelning instämmer jag helt och hållet, ty det är endast i den mån arbetena blifva stora och omfattande, som de kunna utöfva något inflytande på klimatiska förhållanden och som de böra utgöra grunden till anslagens beviljande.

Men det var hufvudsakligen med afseende å en sednare talares anförande, som jag ansett mig nu böra tillägga några ord. Det har af honom, såsom ledamot i Styrelsen öfver väg- och vattenbyggnader, blifvit yttrat, att det vore billigt att dessa medel till myrtdikningar och vattenaftappningar fördelades lika emellan de Norrländska länen. Jag har ock med ledsnad kommit i erfarenhet af att så äfven praktiseras. Dock tror jag, att Riksdagen vid anvisandet af dessa medel afsett att desamma skulle användas till arbeten af större betydelse och att de skulle komma tillgodo företrädesvis sådana orter, der intresset för ifrågavarande företag är lifligast och der arbetet till följd deraf bedrifves med mera ifver och i en större skala. — Så har emellertid ej förfarits, utan understödsmedlen hafva fördelats i det närmaste lika emellan länen, hvaraf följt att till de län, derifrån färre ansökningar för bidrags erhållande aflåtits, statsmedlen måst utportioneras till en mängd små obetydliga arbeten. Detta har ock varit anledningen, hvarför bidrag till större företag anvisats till ett så ringa antal. De ineliggande förslagen till dylika företag uppgå emellertid inom Vesterbottens län till icke mindre än 418.

Jag vill slutligen fästa Stats-Utskottets uppmärksamhet på och till detsamma hemställa, om det icke vore skäl, att Utskottet uttalarde en åsigt, i syftning att härutinnan lemna Styrelsen öfver väg- och vattenbyggnader en större rätt att disponera medlen så, att de orter, der de gjorde det bästa gagn och der företagsamheten vore störst, i första rummet komme af samma medel i åtnjutande. Jag är ock betänkt att vid denna riksdag framställa ett förslag om dylika arbetens utförande efter en bestämd plan för en större sammanhängande trakt utåt särskilda dalsträckningar, hvarigenom mer allmänt gagn bör beredas der sådana arbeten förekomma.

Grefve von Platen: Då jag lika varmt som en föregående talare delar den åsigten, att all möjlig lättnad bör beredas handeln och sjöfarten, anser jag mig skyldig gifva skäl hvarföre jag ej i det af honom anmärkta hänseendet delar hans mening. Det är nemligen derföre att dessa ifrågavarande 180,000 R:dr ej kunna anses annat än såsom en tillfällig tillgång, hvilken en annan gång lätteligen kan behöfva användas för det ursprungligen afsedda ändamålet, och anser jag mig ega så mycket mera skäl för denna min åsigt, som det synes mig att man först borde hemta erfarenhet om det inflytande, ett af Kongl. Maj:t i nåder helt nyligen fattadt beslut, rörande de så kallade infartspenningarnes upphörande, kommer att utöfva, då det ovilkorligen måste verka till minskning af fondens inkomster, ehuru,

jag medger det, sannolikt ej till den grad, man kunde vara fallen tro af den vigt som gifvits åt borttagandet af desamma.

Hans Excellens Herr Friherre De Geer: Jag anhåller blott att få tillkännagifva, att Chefen för Finans-departementet, hvilken afhörde början af den förste talarens yttrande och hade önskat att i anledning deraf meddela Kammaren några uppgifter till belysande af grunderna för den Kongl. Propositionen, likväl, då han på förhand blifvit underrättad att inom Andra Kammaren flera anmärkningar emot Kongl. Maj:ts ifrågavarande Proposition skulle komma att göras, ansett rättast att begifva sig till Andra Kammaren, så mycket heldre som början af den förste talarens anförande lät honom förmoda att dennes anmärkningar icke skulle blifva af någon mera omfattande beskaffenhet.

Efter härmed slutad öfverläggning och uppå gjord proposition blef den Kongl. Propositionen jemte de i anledning deraf nu afgifna yttranden hänvisad till Stats-Utskottet.

Justerades två protokolls-utdrag för dagens sammanträde.

Herr vice Talmannen afgaf en motion N:o 1, angående riksdagskostnadernas bestridande af Riksgälds-kontoret.

Hänvisades till Stats-Utskottet.

Kammaren åtskiljdes kl. $\frac{1}{4}$ 12 f. m.

In fidem
O. Brakel.
